

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2020/94

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Affärsplan 2021—2023

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att:

- fastställa Affärsplanen för 2021—2023 för Nacka vatten och avfall AB
- informera Kommunfullmäktige i Nacka kommun om beslutet

Sammanfattning

Affärsplanen utgår ifrån Nacka kommuns fyra övergripande mål och bolagets vision. I affärsplanen 2021—2023 behålls samma styrelsemål och indikatorer som föregående års affärsplan, detta i syfte att följa utvecklingen över tid.

Avfallskollektivets intäktsram föreslås bli 108 miljoner kronor för 2021. Kostnadsramen föreslås ligga på -101 miljoner kronor. Överskottet som skapas inom kollektivet planeras för återbetalning av kvarvarande del av det villkorade aktieägartillskottet. Totalt sett innebär föreslagna taxejusteringar att intäkterna i budget 2021 ökar med 5% jämfört med 2020 års budget.

VA-kollektivets intäktsram föreslås bli 245 miljoner kronor för 2021. Kostnadsramen föreslås ligga på -254 miljoner kronor. Det planerade underskottet på -9 miljoner kronor används för att minska tidigare års överuttag. Stockholm Vatten och Avfall och Käppala indikerar stora prishöjningar de kommande åren, brukningstaxan föreslås därmed höjas med 18%. Bolaget kommer framöver hantera större investeringsvolymerna på grund av den stora utbyggnad som planeras inom Nacka, därmed ökar även kapitalkostnaderna. Anläggningsavgiften föreslås höjas med 7% för att successivt öka täckningsgraden för de exploateringsprojekt som planeras. Inriktningen är att på sikt få full täckning för investeringskostnaderna.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Maja Ruvic
Tf Ekonomichef

Ärendet

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB ska besluta om en affärsplan för perioden 2021—2023. Affärsplanen utgår ifrån Nacka kommuns fyra övergripande mål och bolagets vision.

Från 1 januari 2020 har bolaget huvudmannaskapet för VA-utbyggnaden i kommunen. För att möjliggöra detta har organisationen anpassats och utökats. Systemstöd och projektmodell har implementerats.

Avfallskollektivet har utmaningar med nya lagkrav bland annat för FTI som inom några år ska börja med fastighetsnära insamling. Konsekvenserna för bolaget kommer att utredas. Fler och fler minskar sina avfallsmängder och går över till att sortera ut matavfall. Detta kommer att generera lägre intäkter medan majoriteten av kostnaderna är fasta för att bibehålla en hög servicenivå till kunderna. En ny avfallsplan håller på att tas fram på uppdrag av Nacka kommun.

Ekonomi

Avfallskollektivet

Avfallskollektivets intäktsram föreslås bli 108 miljoner kronor för 2021. Kostnadsramen föreslås ligga på -101 miljoner kronor. Överskottet som skapas inom kollektivet planeras för återbetalning av kvarvarande del av det villkorade aktieägartillskottet.

Avfallskollektivet har sedan den nya taxemodellen infördes 2014 haft utmaningar rörande intäkterna. Nuvarande taxemodell innebär minskade intäkter i takt med att allt fler ansluter sig till matavfallsinsamling då denna är subventionerad. Majoriteten av kostnaderna är relativt opåverkbara då de grundas på långa avtalsperioder med underentreprenörer och leverantörer. Inom avfallskollektivet prognostiseras 2020 års resultat belastas med nedlagda kostnader för Kil kretsloppspark. Dyrare kostnader för den nya insamlingsleverantören av hushållsavfall orsakad av hårdare miljökrav, införandet av förbränningsskatt samt högre kostnader för ny leverantör för omhändertagande av grovavfall innebär högre kostnader framöver. Dessutom har Corona orsakat såväl minskade intäkter från verksamheter som ökade kostnader då betydligt större avfallsmängder lämnas på kretsloppscentralerna och man har utökat öppettiderna för att undvika trängsel.

Totalt sett innebär föreslagna taxejusteringar att intäkterna i budget 2021 ökar med 5% jämfört med 2020 års budget.

VA-kollektivet

VA-kollektivets intäktsram föreslås bli 245 miljoner kronor för 2021. Kostnadsramen föreslås ligga på -254 miljoner kronor. Det planerade underskottet på -9 miljoner kronor används för att minska tidigare års överuttag.

Konsekvenserna av att Nacka vatten och avfall har tagit över VA-ansvaret i exploateringsprojekten, är att bolaget numera står för de utgifter och inkomster som uppkommer för VA-delarna av ett projekt även under utbyggnadsskedet och inte som tidigare, då anläggningen togs över efter slutbesiktningen. Bolaget kommer framöver hantera större investeringsvolymerna på grund av den stora utbyggnad som planeras inom Nacka, därmed ökar även kapitalkostnaderna. Stockholm

Vatten och Avfall och Käppala indikerar därtill stora prishöjningar de kommande åren. Brukningstaxan för 2021 föreslås därmed höjas med 18%. År 2022 bedöms brukningstaxan höjas med ytterligare 10%.

Anläggningsavgiften föreslås höjas med 7% för att successivt öka täckningsgraden för de exploateringsprojekt som planeras. Inriktningen är att på sikt få full täckning för investeringskostnaderna, samt för att minska den resultatpåverkan som ökade kapitalkostnader innebär.

Risker

Det finns ett antal lagförslag som kan få inverkan på avfallskollektivet. Utmaningarna för VA-kollektivet är den expansiva utbyggnaden av Nacka och hur det kommer att utvecklas i tid. Räntekostnaderna är en osäkerhetsfaktor då bolaget hanterar stora investeringsvolym, en ränteändring kan få stora konsekvenser.

Uppföljning

Uppföljning kommer att ske i respektive tertial.

Ärendets beredning

Maja Ruvic, Tf ekonomichef

Affärsplan

Nacka vatten och avfall AB

2021—2023

Innehåll

UPPDRAGSBESKRIVNING OCH ANSVARSFÖRDELNING	3
UTGÅNGSLÄGE	3
ORGANISATION	3
FOKUS OCH RESULTATINDIKATORER 2021–2023	4
<i>Fokusområde 1: Bästa utveckling för alla</i>	5
<i>Fokusområde 2: Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka</i>	6
<i>Fokusområde 3: Stark och balanserad tillväxt</i>	7
<i>Fokusområde 4: Maximalt värde för skattepengarna</i>	8
EFFEKTIV VERKSAMHET	9
SAMVERKAN	9
STRATEGISKA STUDIER	10
<i>Avfallskollektivet</i>	10
<i>VA-kollektivet</i>	10
STYRELSENS YTTRANDE OM BUDGET 2021	11
<i>Avfall</i>	11
<i>VA</i>	13
UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER – FRAMÅTBlick 2030	14
<i>Avfall</i>	14
<i>VA</i>	14
BILAGOR	15
BILAGA 1 AVFALL	16
<i>Avfall web</i>	16
BILAGA 2 VA	18
<i>Hållbarhetsindex (HBI)</i>	18
<i>Utvalda nyckeltal från VASS, VA-kollektivet, jämförelsekommuner</i>	19
BILAGA 4 – LIKVIDITETSPROGNOS	21
<i>Likviditetsprognos 2021</i>	21
<i>Likviditetsprognos 2022 – 2023</i>	22

Uppdragsbeskrivning och ansvarsfördelning

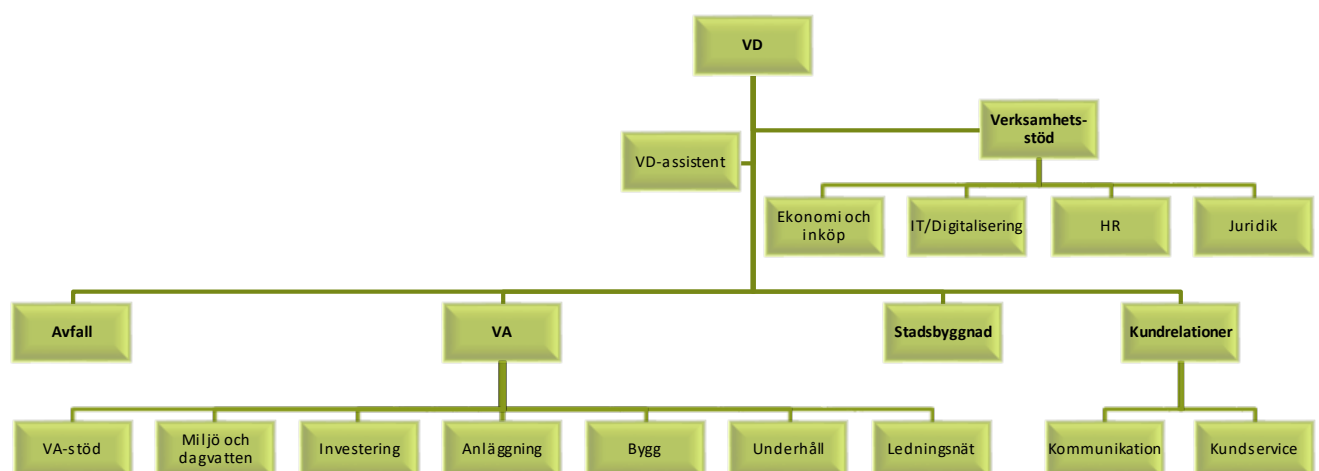
Nacka vatten och avfall AB ansvarar för kollektiva bastjänster såsom rent vatten, omhändertagande av spillvatten och dagvatten samt avfall. Tjänsterna levereras till abonnenter inom VA-kollektivet enligt vattentjänstlagen och till abonnenter inom avfallskollektivet enligt miljöbalken. För båda kollektiverna finns kompletterande kommunala föreskrifter och taxor. För att leverera tjänsterna behövs drift- och underhållsåtgärder, re- och nyinvesteringar i befintligt ledningsnät och anläggningar samt utbyggnad inom exploateringsverksamheten i takt med att Nacka växer.

Utgångsläge

VA-kollektivet har ett stort samhällsansvar genom att leverera rent vatten och ta hand om spillvatten och dagvatten för Nackas drygt 102 000 anslutna kommuninvånare, 365 dagar om året. Totalt levereras ca 6,6 miljoner m³ vatten per år till Nackas invånare och företag. VA-kollektivet strävar efter en ekonomi i balans noterar att kostnader för vattenverk och reningsverk nu ökar succesivt hos våra leverantörer. Samtliga överuttag från 2016 och framåt har fonderats, främst för att finansiera utbyggnaden av redundansen i ledningsnätet. Bolaget står inför stora utmaningar med kommande kostnadsökningar för bland annat avloppsrening från Henriksdal och Käppala reningsverk, taxehöjningar från Stockholm Vatten och Avfall AB för vattenproduktionen i Norsborg samt ökade investeringar.

Avfallskollektivet har ökat servicenivån till kommunens invånare i enlighet med kommunens avfallsplan. Under 2019 har tre Kretsloppscentraler erbjudit service till kommunens invånare och nya avtal har tecknats med underleverantörer. I takt med utbyggnaden och att fler väljer att sortera sitt matavfall har kostnaderna ökat och intäkterna minskat.

Organisation

VÅR VISION

Sveriges främsta vatten- och avfallstjänster för hållbar och kraftfull samhällsutveckling.

GENOM ATT EFFEKTIVT DRIVA utvecklingen av vatten- och avfallstjänster framåt, lägger vi grunden för trygghet, välmående och morgondagens hållbara samhälle. Vi är en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare inom vår bransch och tillsammans tar vi ansvar för kretslopp, miljö och hållbar samhällsutveckling.

Värdegrunden

Nacka vatten och avfalls värdegrund har en viktig roll för hur varumärket uppfattas och är en grundläggande del i företagskulturen. Värdegrunden består av orden professionella, nytänkande och hållbara.

Fokus och resultatindikatorer 2021–2023

Nacka vatten och avfall AB har från 2020 fått ett tydligare ansvar för utbyggnaden av VA samt Avfallshanteringen i ett växande Nacka. Huvudmannaskapet för VA- och avfallsanläggningar ligger nu på Nacka vatten och avfall AB. För att möjliggöra detta samt kommunens utbyggnad till 2040 kommer stort fokus läggas på utbyggnad.

Den täta bebyggelsen medför stora utmaningar inom dagvattenhanteringen. De komplexa VA-systemen behöver anpassas för att möjliggöra utbyggnaden och minimera påverkan för kommunens invånare. Avfallskollektivet jobbar aktivt med att minska avfallet i kommunen, samt att minimera antalet transporter i *Nacka bygger stad*. De kommande åren kommer många investeringar behöva genomföras. Kostnaden räknat per invånare kommer inte nödvändigtvis bli högre än idag med anledning av den täta bebyggelsens skalfördelar.

För att säkra vår kompetensförsörjning i framtiden behöver vi vara en attraktiv arbetsgivare och utveckla vår kompetensförsörjning utifrån strategin, fler vägar in i branschen och bredda rekryteringsbasen. För att attrahera nya kompetenser som krävs för att vi ska vara i framkant behöver vi ha identifierat vårt kompetensbehov på kort- och långsikt. Vi är redan aktiva i branschgemensamma utvecklingsarbeten för att säkra kompetensförsörjningen i framtiden och kommer de närmaste åren att ytterligare engagera oss i de samarbetena, till exempel för att lansera en nationell plattform för yrkesvalidering VA.

Nacka vatten och avfall ska som ett samhällsnyttigt företag blicka mot samhällsutvecklingen i stort och ta ansvar för en hållbar utveckling i Nacka. Det inkluderar också att säkra en långsiktig ekonomisk stabilitet. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt så att långsiktig ekonomisk stabilitet skapas och upprätthålls. Bolaget ska ha en ekonomi i balans, hålla i kostnader och öka effektiviteten. Därför blir vikten av att kunna göra noggranna prioriteringar kritiskt för att klara av uppdraget.

Angivet nuläge i tabellerna kommer uppdateras efter årsbokslutet 2020 för att få med ett helårsresultat.

Fokusområde 1: Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Nacka kännetecknas av stor valfrihet och inflytande. Kommunen möter invånarna i Nacka och aktörernas behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

Bästa utveckling för alla					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)		148 p	150 p	155 p
	Motiverad medarbetarindex (MMI)		>70	>70	>70

Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare

Med det menar vi: Kompetenta medarbetare som känner delaktighet och bidrar till bolagets framgångar. Med kontinuerlig kompetensutveckling och tydliga befogenheter ger vi medarbetarna trygghet i sina roller. Ett tydligt och kommunicerat arbetsgivarerbjudande är grunden för att attrahera vårt framtida behov av kompetens.

Fokusområde 2: Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välkomnande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka, och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka. Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	Andelen vattenprov "tjänligt med anmärkning"		<5%	<5%	<5%
	Energianvändning i VA-nätet i MWh i förhållande till fg år		-1,5%	-1,5%	-1%
	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning ¹		75%	75%	75%
	Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning ²		30%	33%	36%
	Tillgänglighetsindex ³		70	72	72

¹ Med god status menas totalhalten av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. NVOA följer målnivåerna i Nacka kommun

² Viktprocent i förhållande till totalt insamlat material (exkl. biologisk behandling och konstruktionsmaterial)

³ Sammanvägt index för avfall och VA ("Hur lätt är det att komma i kontakt med rätt person hos oss när du är i behov av att diskutera avfalls- respektive VA-hantering?").

Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster

Med det menar vi: Säkra leveranser av god kvalitet ger medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning.

Nacka vatten och avfall levererar tjänster som är säkra och trygga. Leveransen säkras genom solida och effektiva processer som alltid sätter medborgaren i fokus. Nacka vatten och avfall medverkar till en hållbar samhällsutveckling och synliggör verksamheten som en viktig del i det moderna samhällsbyggandet. Nacka vatten och avfall ska berätta om branschens kommande utmaningar, utbilda och återkoppla om resultat. Medborgaren ska känna delaktighet i det goda resultatet, utmaningarna ska vi tackla tillsammans. Nacka vatten och avfall ska förenkla och göra det enklare att förstå och använda våra tjänster. Detta görs idag genom personliga möten, möten genom sociala media, nyhetsbrev, kampanjer tillsammans med andra aktörer i branschen och i framtiden genom ännu mer utvecklade e-tjänster och digitala plattformar.

Fokusområde 3: Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till 2030 ska minst 14 000 nya bostäder byggas och 10 000 nya arbetsplatser skapas. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt. Nacka utvecklas i nära samspel med Nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

Stark och balanserad tillväxt					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning	Förebyggande underhåll av ledningsnätet, förnyelsetakt		1,1%	0,7%	0,7%
	Index biologisk behandling		32	36	40
	Dricksvattenförbrukning per abonnent (liter/dygn)		150	148	146
	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)		180	170	160

Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning

Med det menar vi: Nacka vatten och avfall tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. En långsiktigt hållbar försörjning styrs av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och ekologiskt motiverat.

Efter en analys som pekar på att Nacka vatten och avfall i dagsläget ligger på en god nivå beträffande en hållbar reinvesteringstakt föreslås ändrat mål för förebyggande underhåll. En studie av Nackas VA-nät visar att målet kan ligga på 0,7% under åren 2022--2023. Vi följer kontinuerligt statusen på ledningarna och anpassar behoven vartefter vi ser förändringar.

Dricksvattenförbrukningen är väderberoende, en varm sommar brukar innebära en ökad förbrukning av vattnet.

Fokusområde 4: Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla Nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt, så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter. Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar Nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

Maximalt värde för skattepengarna					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Verksamheten har en ekonomi i balans	Budgetavvikelse kostnader totalt		+ -5%	+ -5%	+ -5%
	Personalkostnader i förhållande till totala kostnader ¹		<26%	<26%	<26%
	Administrativa kostnader förhållande till fg år		-1%	-1%	-1%

Verksamheten har en ekonomi i balans

Med det menar vi: Bolaget ska ta ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader. Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjande av VA- och avfallstjänsterna.

Nacka vatten och avfall ska som ett samhällsnyttigt företag blicka mot samhällsutvecklingen i stort och ta ansvar för en hållbar utveckling i Nacka. Det inkluderar också att säkra en långsiktig ekonomisk stabilitet. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt så att långsiktig ekonomisk stabilitet skapas och upprätthålls. Vi förbättrar våra processer och rutiner som ger oss en effektivare resursanvändning. Vi utvecklar vårt kvalitetsledningssystem och följer upp verksamheten genom affärssystem och en enhetlig projektmetodik.

Effektiv verksamhet

Arbetet med digitalisering fortgår. Under de kommande åren kommer digitala vattenmätare att installeras hos kunderna. Effektiviteten kommer att kunna öka, då man snabbare kan se om det uppstått vattenläckor, både hos kunden men även i våra egna ledningar. Kunderna betalar för faktisk förbrukning löpande och kan själva följa sin konsumtion. Andra digitala lösningar för att möta kunderna har utvärderats och implementerats, numera är Nacka vatten och avfall närvarande i Sociala medier, som till exempel Facebook och LinkedIn. Detta för att på ett kostnadseffektivt sätt öka tillgängligheten och ha kommunikationskanaler där kunderna befinner sig.

Digitala satsningar kommer fortsättningsvis vara aktuella för att effektivisera verksamheten. Möjlighet att genomföra digitala utbildningar, implementera bättre systemstöd i verksamheten och införa ett mer digitalt fakturaflöde kommer att fortskrida även de kommande åren – ett sätt att även minska arbetsbelastningen inom bolaget.

Underhållsplaner för att tydliggöra vilka reinvesteringar som ger bäst effekt pågår löpande. De ledningar och pumpstationer med flest driftstopp prioriteras för att minimera kostnaderna för löpande drift- och underhållsarbete men också de akuta störningarna. Det arbetet minimerar också riskerna för bräddningar i våra vattendrag. Bolaget utvärderar även ett eventuellt införande av Asset Management, ett system som hjälper bolaget att målinrikta tillsynen av anläggningsinvesteringar för att få största möjliga värde av tillgångarna.

Inför 2021 har förberedelser gjorts för att få igång ett arbete att höja kvaliteten på inköpsprocessen med fokus på hållbara upphandlingar. Från och med september 2020 kommer bolaget att köpa tjänsten från Nacka kommun.

Samverkan

Nacka vatten och avfall kommer fortsätta att utveckla samarbetet inom branschen, Nacka Energi, Nacka kommun och med grannkommuner. Fokus är att hitta samarbeten och samarbetspartners som möjliggör för bolaget att leva upp till ägardirektivet om att vara ledande i branschen i att driva en effektiv verksamhet. Exempel på detta är att dela på systemkostnader och administrativa resurser på ett smart sätt inom koncernen.

Strategiska studier

Avfallskollektivet

Två nya etappmål har beslutats av regeringen. Dels ska livsmedelsavfall minska med 20% fram till 2025 och dels ska 65% av det kommunala avfallet materialåtervinnas eller förberedas för materialåtervinning senast 2035. En ökad ambition om cirkulär ekonomi har fastslagits av regeringen. Under 2021 kommer regeringen utreda det så kallade frivalet som innebär att verksamheter kan komma att få fritt välja vilket insamlingsystem de önskar för kommunalt avfall.

Under 2019--2020 har bolaget lett arbetet med att ta fram en ny avfallsplan för åren 2021--2026. Denna plan kommer involvera mål och åtgärder för att hantera förändringar i lagstiftning samt politiska ambitioner. Utgångspunkten är att Nackaborna ska uppleva att det är lätt att agera i enlighet med Nackas avfallsplan. De mål som föreslås i avfallsplanen är följande:

- Mål 1: Avfall och matsvinn förebyggs
- Mål 2: God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor
- Mål 3: Hållbar och säker avfallshantering
- Mål 4: Minskad nedskräpning

VA-kollektivet

Nacka vatten och avfall köper allt vatten från Stockholm Vatten och Avfall. Systemet är robust och säkert men ur ett långsiktigt perspektiv, med hänsyn till människors hälsa kan en utredning för kompletterande vattenleveranser dock vara nödvändig. Nacka vatten och avfall kommer framöver att utreda möjliga lösningar.

Bolaget använder Stockholm Vatten och Avfall samt Käppalaförbundet för rening av spillvatten. Reningsverken har på grund av olika förutsättningar i reningsprocessen och nya reningskrav ett ökat behov av utbyggnad och reinvesteringar i respektive reningsverk. Stockholm vatten och avfall AB:s reinvesteringar innebär kraftigt ökade kostnader jämfört med Käppalaförbundet. Nacka vatten och avfall kommer därför framöver att utreda för- och nackdelar med båda verken samt analysera om eventuella förändringar kan leda till en bättre ekonomi för VA-kollektivet i Nacka.

Styrelsens yttrande om budget 2021

När Nacka växer kommer taxorna behöva justeras för att behålla en hög servicenivå. Målet är att ha en hållbar verksamhet och en ekonomi i balans.

Avfall

Avfallskollektivet har sedan den nya taxemodellen infördes 2014 haft utmaningar rörande intäkterna. Nuvarande taxemodell innebär minskade intäkter i takt med att allt fler ansluter sig till matafallsinsamling då denna är subventionerad. Majoriteten av kostnaderna är relativt opåverkbara då de grundas på långa avtalsperioder med underentreprenörer och leverantörer.

Inom avfallskollektivet prognostiseras 2020 års resultat belastas med nedlagda kostnader för Kil kretsloppspark. Dyrare kostnader för den nya insamlingsleverantören av hushållsavfall orsakad av hårdare miljökrav, införandet av förbränningskatt samt högre kostnader för ny leverantör för omhändertagande av grovavfall innebär högre kostnader framöver. Dessutom har Corona orsakat såväl minskade intäkter från verksamheter som ökade kostnader då betydligt större avfallsmängder lämnas på kretsloppscentralerna och man har utökat öppettiderna för att undvika trängsel. Dessa poster påverkar avfallskollektivets möjligheter att återbetala det villkorade aktieägartillskottet 2020.

Totalt sett innebär föreslagna taxejusteringar att intäkterna i budget 2021 ökar med 5% jämfört med 2020 års budget. Föreslagen taxa bidrar på sikt till en ekonomi i balans för avfallskollektivet, detta möjliggör en fortsatt utveckling av verksamhetens service och ambition. Förändringen innebär också att intäkterna blir mer förutsägbara.

Budgetförslag Avfall 2021

Avfallskollektivet	Helårs- budget 2020	Prognos T2 2020	FÖRSLAG Budget 2021
Huvudintäkter	102 400	102 400	106 300
Aktiverat arbete	200	600	200
Övriga intäkter	100	1 100	1 300
Summa intäkter	102 700	104 100	107 800
Driftkostnader	-83 700	-84 100	-85 100
Personalkostnader	-8 900	-8 700	-8 900
Drifts- och personalkostnader	-92 600	-92 800	-94 000
Avskrivningar	-5 100	-5 500	-6 200
Räntor och andra finansiella poster	-900	-1 000	-1 100
Summa kostnader	-98 600	-99 300	-101 300
Resultat	4 100	4 800	6 500

Prognos taxejustering avfallskollektivet 2021--2023:

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat	-180	4 800	6 500	3 509	1 828
Fordran/skuld till kollektivet	-7 721	-2 921	3 579	7 088	8 917
Höjning/sänkning av bruksavgifter	30%	20%	5%	0%	0%

Resultatet är beräknat innan skatteeffekter och bokslutsdispositioner samt bygger på ett antal antagande då många faktorer är osäkra. Hur stor återbetalningen av aktieägartillskottet blir år 2020 och 2021 påverkas av skatten där hänsyn ska tas till hela bolagets resultat.

VA

De senaste åren har brukningstaxorna inte höjts, under 2020 budgeterades ett underskott på 17,5 miljoner kronor för att minska tidigare överuttag. Budgetramen som föreslås för VA-kollektivet 2021 ska täcka bland annat kapitalkostnaderna som ökar jämfört med tidigare år med anledning av det nya ägardirektivet samt den stora utbyggnad som planeras inom Nacka. Bolaget hanterar från och med 2020 betydligt större investeringsvolymerna än tidigare redan från projekteringskedet. Stockholm Vatten och Avfall indikerar dessutom stora prishöjningar de kommande åren, vattenpriset höjs med cirka 13% och hantering av spillvatten med cirka 31% till nästa år. Även Käppala indikerar en höjning med cirka 5% för hantering av spillvattnet. Brukningstaxan för 2021 föreslås därmed höjas med 18%. År 2022 bedöms brukningstaxan höjas med ytterligare 10%.

Anläggningsavgiften föreslås höjas med 7% för att successivt öka täckningsgraden för de exploateringsprojekt som planeras. Inriktningen är att på sikt få full täckning för investeringskostnaderna, samt minska den resultatpåverkan som ökade kapitalkostnader innebär.

Budgetförslag VA 2021

VA-kollektivet	Helårs- budget 2020	Prognos 2 2020	FÖRSLAG Budget 2021
Huvudintäkter	189 500	181 500	214 400
Aktiverat arbete	21 700	21 000	21 700
Övriga intäkter	3 200	3 500	3 500
Anläggningsavgifter	4 500	5 000	5 350
Summa intäkter	218 900	211 000	244 950
Driftkostnader	-129 600	-124 000	-138 100
Personalkostnader	-76 700	-75 400	-77 200
Avskrivningar	-18 600	-18 600	-23 550
Räntor och andra finansiella poster	-11 500	-10 500	-15 000
Summa kostnader	-236 400	-228 500	-253 850
Resultat	-17 500	-17 500	-8 900

Prognos taxejustering avfallskollektivet 2021--2023:

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat	9	-17 500	-8 900	558	152
Skuld till kollektivet	26 486	8 986	86	644	796
Höjning/Sänkning av brukningsavgifter	0%	0%	18%	10%	6%

Resultatet är beräknat innan skatteeffekter samt bygger på ett antal antagande då många faktorer är osäkra.

Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2030

Nacka vatten och avfall arbetar aktivt med säkerhet för att skydda bland annat personal, kunder, anläggningar och information. Den ökade digitaliseringen har inneburit ökad sårbarhet vilket har bidragit till att lagstiftningen inom området skärpts. Detta i sin tur har inneburit att många verksamheter tvingats öka skyddet. Exempel på ny lagstiftning är GDPR, NIS-direktivet (Informationssäkerhetslagen) och Säkerhetsskyddslagen. Bolaget har en etablerad säkerhetsorganisation och arbetar kontinuerligt med säkerhet.

Avfall

Under 2020 har förändringar inom lagstiftning och politiska inspel skett som kommer att påverka framtidens avfallshantering. Beslut har fattats om att termen hushållsavfall ersätts med termen kommunalt avfall och vidare kommer det ingå i det kommunala ansvaret att omhänderta bygg- och rivningsavfall från privatpersoner. Beslut har också fattats att information och åtgärder om avfallsminimering får finansieras av avfallstaxan.

Returpapper som tidigare var producentansvar föreslås att läggas till kommunens insamlingsansvar från och med 1 januari 2022. Det kommer i så fall påverka kollektivets nettokostnader med 1-2 miljoner kronor utifrån dagens servicebehov.

De nya insamlingskraven om fastighetsnära insamling av förpackningar senareläggs bland annat för att alla ansökningar om att bli tillståndspliktigt insamlingssystem avslogs. Under hösten 2020 kommer det klargöras hur frågan ska hanteras framöver.

VA

Fastighetsägare inom beslutat verksamhetsområde ska ha tillgång till gott och tjänligt vatten. Dricksvattenförsörjningen är en av de viktigaste tjänsterna Nacka vatten och avfall erbjuder. Genom regionalt samarbete gällande VA-försörjningen samt lokal organisation för kommunens distributionssystem är risken låg för att leverans ska utebli. Nacka vatten och avfall har ett pågående samarbete med kommunen med att ta fram en nödvattenplan för Nacka.

Planering och utbyggnad av systemkapaciteten i Nacka pågår och avvägs mot den planerade tillväxten i kommunen. Motsvarande kapacitetssäkring på lång sikt pågår även på regional nivå genom till exempel ombyggnad av Henriksdals- och Käppala reningsverk.

För att ha en trygg och säker vattenförsörjning är det viktigt att skydda VA-anläggningarna. Satsningen på övervakningssystem innebär att driftsäkerheten ökar i anläggningarna. Detta kommer ske genom både juridiskt och fysiskt skydd.

Ett aktivt deltagande från Nacka vatten och avfalls sida i Nackas planerade expansion bidrar till att tänkt exploatering är möjlig, men framförallt säkrar denna medverkan funktionen i VA-anläggningar. Att bolaget deltar i tidiga planeringsskeden är viktigt för att identifiera, samverka och planera för rätt insatser i rätt tid.

Nacka vatten och avfall tar en aktiv roll i dagvattenansvaret. Det finns en långsiktig plan gällande renovering och underhåll av befintliga dagvattenanläggningar där bolaget varit en viktig aktör när det gäller att ta fram ny dagvattenstrategi för kommunen. Under 2019 fick Nacka kommun och Nacka vatten och avfall tillsammans 12,7 miljoner kronor från Naturvårdsverket för att minska spridningen av mikroplaster och andra föroreningar till hav, sjöar och vattendrag. Under 2020 har Nacka vatten och avfall beviljats cirka 1,6 miljoner kronor från Naturvårdsverket.

Bilagor

Nedan redovisar Nacka vatten och avfall AB jämförelsetal, där sådana finns, med kommunerna Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby. Ett urval av data från VASS (Svenskt Vattens Statistik System) och Avfall Sverige presenteras nedan. Jämförelsen visar hur Nacka vatten och avfall AB förhåller sig till likartade kommuner i länet.

Bilaga 1 Avfall

Avfall web

Värderingsrapport Stockholms län 2019

Värderingsdel	Nacka 2018	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby
AVFALLSMÄNGDER - FÖREBYGGA AVFALL							
Mängd insamlat hushållsavfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)	399	378	360	382	292	438	459
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)	209	195	175	187	218	190	205
Mängd insamlat restavfall (kg/person)	-	171	142	152	190	169	176
ÅTERVINNING							
Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, exklusive biologisk behandling och konstruktionsmaterial (%)	24	23	27	24	17	22	26
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning eller kompostering så att växtnäring tas tillvara (%)	25	24	28	31	19	20	24
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara. (%)	24	23	26	28	19	20	23
MILJÖEFFEKTER							
Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall (%)	80	86	94	89	20	58	45
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (villa) (kg/hushåll o vecka)	3	3	3	2	2	3	2
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	1	1	2	2	1	1	3
Mängd farligt avfall, exkl batterier och elavfall, i restavfall (villa) (g/hushåll och vecka)	4	4	26	1	3	6	5
Mängd hushållsavfall till deponering (kg/person)	3	3	4	5	1	1	6
KUNDNÖJDHET - KVALITET OCH SERVICE							
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	88	89	-	93	-	83	79
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	72	75	-	88	-	83	79
Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%)	92	91	68	91	-	83	89
Nöjdhet besök ÅVC (%)	94	89	60	82	-	80	85
Nöjdhet information (%)	70	68	-	63	-	-	70
Översiktsdel							
KUND - Avfallsavgifter							
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (kr/år)	1 633	2 108	2 432	1 945	2 221	2 195	2 884
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (kr/år)	1 526	1 416	1 607	1 090	1 467	1 926	808
EKONOMI - Kostnader							
Totala kostnader hushållsavfall exkl slam (kr/person)		784	845	551	-	895	676

Kommentarer Avfall Web

Nacka vatten och avfall ska verka för att förebygga att avfall uppkommer. Vissa nyckeltal i Avfall webb visar påtagligt om denna intention uppfylls, till exempel *Mängd insamlad hushållsavfall (kg/person)* och *Mängd insamlad mat- och restavfall (kg/person)*. Trenden för dessa mått är generellt svagt positivt, det vill säga att det insamlade avfallet minskar.

Nyckeltalen för kundnöjdhet visar att utbyggnaden av kretsloppscentraler verkligen uppskattas. Det är viktigt att bolaget fokuserar på att behålla kundnöjdheten när man justerar avfallstaxan och byter leverantörer. Det är även viktigt att förbättra informationen genom digitala kanaler.

De ekonomiska nyckeltalen bygger på schabloner som respektive kommun/bolag rapporterar, men generellt är Nacka bland de 25% mest kostnadseffektiva kommunerna. Den vanligaste avgiften är relativt låg för Nacka. Detta värde ska också ställas i relation till nyckeltalen under kundnöjdhet och återvinning. Kunderna är nöjda med den servicen de får i förhållande till den avgiften som de betalar.

Ett antal mätetal från Avfall Web kommer att användas som indikatorer tillsammans med andra indikatorer Nacka kommuns avfallsplan. Jämförelse kommer att göras med Nackas fem jämförelsekommuner och landet som helhet. Indikatorerna och dess ambitioner visas nedan

Bilaga 2 VA

Hållbarhetsindex (HBI)

Hållbarhetsindex (HBI) är en modell som redovisar statusen i VA-verksamheten. HBI syftar till att förbättra och prioritera viktiga områden och stödjer det långsiktiga arbetet då HBI:s planeringshorisont är 5–10 år.

HBI 2018--2019

	Hållbara tjänster för brukare						Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser			
	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översämningssäkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
2018	1	2	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
2019	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2

Kommentarer HBI

Några av de viktigaste aktiviteterna som Nacka vatten och avfall genomför är:

- Samverkan med Nacka kommun för att säkra tillgång till nödvatten. Bland annat sker en prioritering av samhällsviktiga funktioner och arbete med nödvattenplanen. På regional nivå pågår arbetet med att ta fram den regionala vattenförsörjningsplanen.
- Framtagande av strategi för översämningssäker höjdsättning vid nybyggnad.
- Framtagande av en reinvesteringsplan för att säkerställa driftinstruktioner, säkerhet och reservkraft för de mest eftersatta anläggningarna.
- Säkerställande att den planerade reinvesteringstakten av ledningsnätet efterlevs.
- Utvärdering av Asset management för att säkerställa systematiskt kring drift och underhåll av anläggningar

Arbetet under 2019 har gett resultat genom genomförda insatser, HBI har inte försämrats jämfört med 2018. Vattentillgång 8 (Mv) har förbättrats då det nu finns en regional vattenförsörjningsplan. Dock har området Miljökrav (Mm) försämrats eftersom direktavledning av dagvatten utan behandling från förorenade ytor till känslig recipient är röd samt att breddningar från våra leverantörer ökat något under 2018.

Utvalda nyckeltal från VASS, VA-kollektivet, jämförelsekommuner

	Nacka			Tyresö			Täby			Danderyd		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Antal invånare i kommunen	105 189	103 656	101 804	48 333	48 004	47 304	71 950	71 461	70 450	32 857	33 254	32 875
Antal anslutna personer till det allmänna vattenledningsnätet i kommunen	102 033	100 546	98 750	45 644	43 900	42 400	71 950	71 416	70 405	32 857	33 254	6 833
Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	190 679	176 834	173 367	194 684	194 684	194 684	154 150	154 150	154 150	233 078	196 826	192 971
Anläggningsavgift för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	896 545	831 628	815 323	600 364	600 364	600 364	838 400	838 400	838 400	428 413	357 740	350 731
Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	6 804	6 803	6 803	7 860	7 315	5 766	4 632	4 288	4 288	7 584	6 562	6 432
Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	70 740	70 791	70 791	76 320	71 005	65 191	48 960	45 307	45 307	40 500	35 130	34 433
Elförbrukning för vattenledningsnät, kWh	1 366 336	1 565 367	2 341 248	409 495	195 800	203 288				130 827		
Elförbrukning för avloppsledningsnät, kWh	2 720 428	2 152 162	2 845 186	1 020 455	1 097 200	1 284 036	500 000	500 000	500 000	370 965		
Bräddning från avloppssystem - ledningsnät, m ³	12 323	15 276		430			1	0	1			
Mätt eller uppskattad vattenförbrukning som ej debiterats, m ³	120 000	120 000	120 000	50 000	50 000	30 000	531 469	565 062	430 163	50 000	50 000	50 000
Avledd mängd avloppsvatten till annan kommun eller bolag, m ³	11 326 200	9 832 379	10 800 106	4 331 092	3 481 592	4 065 411	6 136 841	5 539 512	6 129 764	5 418 050	171 834	269 054
Debiterad avloppsmängd inom den egna kommunen, m ³	6 620 481	9 832 379	5 655 640	2 580 141	2 646 552	2 576 715	4 088 865	3 843 075	3 911 379	2 273 428	2 052 160	2 104 314
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten. Råvatten ingår ej	132	100	115	48	42	42	64	64	64	52	48	48
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten som bedömts tjänligt med anm.	5	4	0	0	4	0	2	3	1	47	0	0
Antal rörbrott/vattenläckor på vattenledningsnätet	28	30	24	21	20	13	14	18	7	13	12	19
Antal rörbrott/vattenläckor på serviser	16	11	2	2	7	10	1	1	3	16	2	8
Antal stopp på spillvattenförande ledningar	10	18	27	19	21	20	21	32	14	15	21	20
Antal stopp i spillvattenförande serviser	10	16	7	10	20	14	7	11	7	13	13	15
Antal rörbrott på tryckavloppsledningar och LTA-ledningar	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

Bilaga 3 – Investeringsplan

INVESTERINGAR (TSEK)	Budget 2021	Prognos 2022	Prognos 2023
Projektering/entreprenad VA	76 500	78 500	66 000
Reinvestering VA-ledningsnät	60 000	50 000	50 000
Reinvestering VA-anläggningar	45 000	42 000	43 500
Stadsbyggnad	232 000	369 000	411 000
Avfall	4 000	1 000	1 000
Övrigt	7 000	5 000	5 000
Summa	424 500	545 500	576 500

Bilaga 4 – Likviditetsprognos

Likviditetsprognos 2021

Nacka vatten och avfall	JAN BUDGET 2021	FEB BUDGET 2021	MAR BUDGET 2021	APR BUDGET 2021	MAJ BUDGET 2021	JUN BUDGET 2021	JUL BUDGET 2021	AUG BUDGET 2021	SEP BUDGET 2021	OKT BUDGET 2021	NOV BUDGET 2021	DEC BUDGET 2021	TOTALT BUDGET 2021
IB	35 mkr	66 mkr	30 mkr	37 mkr	2 mkr	65 mkr	62 mkr	36 mkr	-5 mkr	-1 mkr	71 mkr	24 mkr	
INBETALNINGAR DRIFT	23 mkr	8 mkr	63 mkr	19 mkr	3 mkr	62 mkr	15 mkr	4 mkr	53 mkr	17 mkr	2 mkr	62 mkr	331 mkr
UTBETALNINGAR DRIFT	-29 mkr	-21 mkr	-33 mkr	-24 mkr	-26 mkr	-32 mkr	-23 mkr	-20 mkr	-31 mkr	-27 mkr	-21 mkr	-31 mkr	-314 mkr
NETTO DRIFT	-6 mkr	-13 mkr	30 mkr	-5 mkr	-23 mkr	30 mkr	-8 mkr	-16 mkr	22 mkr	-10 mkr	-19 mkr	31 mkr	17 mkr
Lån (nya)	100 mkr				100 mkr					100 mkr			300 mkr
Räntekostnader/Låneramsavgifter				-6 mkr				-6 mkr				-6 mkr	-19 mkr
LÅN/RÄNTA	100 mkr	mkr	mkr	-6 mkr	100 mkr	mkr	mkr	-6 mkr	mkr	100 mkr	mkr	-6 mkr	281 mkr
INVESTERINGAR	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-13 mkr	-162 mkr
STADSBYGGNAD	-50 mkr	-10 mkr	-10 mkr	-10 mkr	-1 mkr	-20 mkr	-5 mkr	-5 mkr	-5 mkr	-5 mkr	-15 mkr	-15 mkr	-150 mkr
UB	66 mkr	30 mkr	37 mkr	2 mkr	65 mkr	62 mkr	36 mkr	-5 mkr	-1 mkr	71 mkr	24 mkr	21 mkr	

Likviditetsprognos 2022 – 2023

		T1 PROGNOS 2022	T2 PROGNOS 2022	T3 PROGNOS 2022	T1 PROGNOS 2023	T2 PROGNOS 2023	T3 PROGNOS 2023	TOTAL 2022-2023
IB		21 mnkr	10 mnkr	-5 mnkr	6 mnkr	-7 mnkr	19 mnkr	
INBETALNINGAR DRIFT		115 mnkr	86 mnkr	137 mnkr	118 mnkr	87 mnkr	139 mnkr	682 mnkr
UTBETALNINGAR DRIFT		-108 mnkr	-102 mnkr	-111 mnkr	-110 mnkr	-104 mnkr	-113 mnkr	-647 mnkr
NETTO DRIFT		7 mnkr	-16 mnkr	26 mnkr	7 mnkr	-16 mnkr	26 mnkr	35 mnkr
<i>Lån (nya)</i>		100 mnkr	100 mnkr	100 mnkr	100 mnkr	150 mnkr	100 mnkr	650 mnkr
<i>Räntekostnader/Låneramsavgifter</i>		-6 mnkr	-6 mnkr	-6 mnkr	-7 mnkr	-7 mnkr	-7 mnkr	-41 mnkr
LÅN/RÄNTA		94 mnkr	94 mnkr	94 mnkr	93 mnkr	143 mnkr	93 mnkr	609 mnkr
INVESTERINGAR		-54 mnkr	-54 mnkr	-54 mnkr	-50 mnkr	-50 mnkr	-50 mnkr	-310 mnkr
STADSBYGGNAD		-58 mnkr	-40 mnkr	-55 mnkr	-64 mnkr	-50 mnkr	-59 mnkr	-326 mnkr
UB		10 mnkr	-5 mnkr	6 mnkr	-7 mnkr	19 mnkr	30 mnkr	